ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **M. K.** zastoupený JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje,** se sídlem Křižíkova 8, Praha 8, proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 12. 2019, č. j. KRPS-327548-15/ČJ-2019-010022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2020, č. j. 45 A 20/2019 – 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jakubu Backovi, advokátu se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Policejní hlídka (OPKPE) Nymburk dne 2. 12. 2019 při vykládce nákladního vozu zjistila, že v nákladním prostoru kamionu se ukrývají čtyři osoby neznámé totožnosti a

původu, přičemž jedním z nich byl žalobce. Osoby u sebe neměly žádné doklady totožnosti. Byly zajištěny a eskortovány na služebnu Praha Karlín.
[2] Dne 4. 12. 2019 byl žalobce v záhlaví označeným rozhodnutím žalované (dále jen „napadené rozhodnutí“) zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) za účelem správního vyhoštění s tím, že doba zajištění byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[3] V záhlaví označeným rozsudkem Krajský soud v Praze (dále jen „napadený rozsudek“ a „krajský soud“) zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí. Krajský soud dospěl k závěru, že důvodnost a věrohodnost tvrzení žalobce ohledně realizovatelnosti jeho vyhoštění a hodnocení hrozící vážné újmy je zkoumána primárně v řízení o správním vyhoštění. Předpokladem pro rozhodnutí o zajištění je úvaha správního orgánu o tom, zda je vůbec možné rozhodnout o správním vyhoštění cizince a toto rozhodnutí vykonat. Správní orgán se musí zabývat možnými překážkami vyhoštění, vycestování či předání cizince. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Žalovaná vycházela ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra, podle něhož vycestování do Pákistánu je možné. Žalobce uvedl ve spise, že jeho motivací odchodu z Pákistánu byla snaha o lepší životní podmínky, nikoliv obava o vlastní bezpečnost. Zanechal tam svou početnou rodinu, prodal svůj obchod s mobilními telefony. Utržené peníze nevyužil na urovnání majetkových sporů se svým bratrancem. Do Německa cestoval nelegálně. Nepožádal o mezinárodní ochranu. Nezmínil se přitom o žádných problémech s pákistánskými úřady a nevysvětlil, proč výhrůžky smrtí neohlásil. Rodinné problémy lze řešit odpovědným způsobem. Ačkoliv Pákistán není v mnoha ohledech stabilní a bezpečnou zemí, v řízení nevyšlo najevo, že konkrétně žalobci hrozí v přímé souvislosti s návratem skutečné nebezpečí srovnatelné s mučením, krutým, nelidským či ponižujícím zacházením či trestem. Žalobce se může vrátit k rodině a vzhledem ke svému zdravotnímu stavu může být ekonomicky aktivní. Své majetkové spory může řešit prostřednictvím právních prostředků. V žalobě nenamítal, v čem byla úvaha žalované neúplná či nesprávná. Žalovaná proto nemohla důvodně nabýt podezření, že jsou dány důvody znemožňující vycestování žalobce podle § 179 zákona o pobytu cizinců.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[4] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opírá o důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), namítá tedy obecně vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

[5] Podle stěžovatele se žalovaná nesprávně a nedostatečně vypořádala s existencí vážné újmy hrozící stěžovateli v případě vyhoštění. Nesouhlasí se závěry krajského soudu a domnívá se, že nebyly splněny podmínky pro postup žalované. Stěžovatelovo zajištění bez

konkrétního vypořádání stěžovatelových obav z vážné újmy hrozící v Pákistánu je nezákonné. Samotné vypořádání otázky hrozby vážnou újmou vychází ze zcela obecného konstatování závazného stanoviska Ministerstva vnitra, které se nevyjadřuje k důvodům stěžovatelova útěku z Pákistánu, tj. jeho obavám z újmy ze strany třetích osob. Nevyjadřuje se ani ke skutečnosti, zda lze po stěžovateli spravedlivě požadovat, aby se s žádostí o ochranu před vážnou újmou obrátil na pákistánské úřady. Závazné stanovisko musí nutně obsahovat i konkrétní vypořádání odkazované vážné újmy. Stěžovatel přitom uvádí zcela konkrétní důvody svých obav.

[6] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že důvody vydání napadeného rozhodnutí byly řádně popsány a odůvodněny. Trvá na nich a ztotožňuje se i s napadeným rozsudkem krajského soudu.

III. Posouzení kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přičemž žádnou takovou vadu neshledal.

[9] Jádrem kasační stížnosti je otázka, zda existuje vážná újma hrozící stěžovateli, jež by byla překážkou jeho správního vyhoštění. Tuto kasační námitku lze kvalifikovat jako námitku nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení mající za následek nezákonnost rozsudku. Lze ji tedy podřadit pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nikoli písm. b) téhož ustanovení, jak uvedl stěžovatel.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je žalovaná *oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie*, a přitom *nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud b) je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[12] Podle usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2010, č. j. 7 As 79/2010-150, „*má správní orgán povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování tohoto cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo kdy před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. V takové situaci je správní orgán povinen možné překážky správního vyhoštění, předání*

nebo vycestování cizince před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné.“ Taková úvaha správního orgánu tedy „*bude nezbytná např. v případě, kdy, jako v posuzované věci, budou správnímu orgánu již v době rozhodování o zajištění cizince známy skutečnosti, pro něž by důsledkem správního vyhoštění nebo i pouhého předání, resp. nuceného vycestování cizince mohl být nepřiměřený zásah do jeho soukromého nebo rodinného života*.“ Popřípadě pokud bude správnímu orgánu před rozhodnutím o zajištění cizince zřejmé, že „*by zde mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, nebude oprávněn vydat rozhodnutí o zajištění cizince dříve, než si opatří závazné stanovisko Ministerstva vnitra k tomu, zda je vycestování cizince možné (ve vztahu ke správnímu vyhoštění viz § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Ministerstvo vnitra bude v tomto případě povinno vydat toto stanovisko neprodleně tak, aby bylo možné dodržet zmiňované zákonné lhůty pro rozhodnutí o zajištění cizince.*“ Následně, „*pokud správní orgán po předběžném zhodnocení všech jemu známých skutečností, jež by mohly vylučovat správní vyhoštění, vycestování či předání cizince, dospěje k závěru, že správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince je i přes tyto skutečnosti alespoň potenciálně možné, je oprávněn rozhodnout o zajištění cizince. V opačném případě je však správní orgán povinen cizince neprodleně propustit na svobodu, neboť zásah do osobní svobody cizince by nemohl být považován za odůvodněný v situaci, kdy by bylo předem zřejmé či pravděpodobné, že zákonný účel omezení osobní svobody nebude moci být naplněn*.“

[13] Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.* Podle odst. 2 téhož ustanovení *se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti; b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání; c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky*.

[14] Podle skutečností vyplývajících ze správního spisu (viz *Protokol o výslechu účastníka správního řízení* ze dne 2. 12. 2019, č. j. KRPS-327548-13/ČJ-2019-010025) stěžovatel přicestoval z Pákistánu přes Írán, Turecko, Řecko a Srbsko prostřednictvím převaděčů, za což zaplatil řádově tisíce EUR. V Srbsku nastoupil spolu s dalšími osobami do nákladního prostoru kamionu. Není si vědom, kudy projížděli. Jeho cílem bylo Německo. Cestovní pas ukryl v Turecku pod strom, když jej pronásledovala policie, jiný doklad totožnosti nemá. O azyl v žádné ze zemí, skrze které cestoval, nepožádal. Stěžovatel si byl vědom, že do schengenského prostoru cestuje nelegálně bez oprávnění k pobytu. Má v úmyslu požádat o azyl v České republice. V Pákistánu, kde žije celá jeho rodina, má dvě manželky, s nimiž má deset dětí. Celá jeho rodina žije tam. V Evropské Unii nemá nikoho. Z Pákistánu odcestoval z rodinných důvodů. Jeho bratranec mu kvůli majetkovým sporům vyhrožuje smrtí. Jiné nebezpečí mu ve státě původu nehrozí. Místo svého bydliště považuje za nebezpečnou oblast, jelikož tam v roce 2013 skončila válka s Talibánem, kterého se lidé stále obávají. Českou republiku považuje za bezpečnou zemi a rád by na jejím území zůstal, cílovou destinací však bylo Německo. Na území České republiky nemá

žádné závazky a nemá zde na nic a nikoho vazby. Uvedl, že si není vědom žádné překážky bránící mu ve vycestování. Má obavy, že by ho rodina nepřijala zpět, jelikož už nemá žádné finanční prostředky.

[15] Obsahem spisu je závazné stanovisko Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, k možnosti vycestování cizince, ze dne 4. 12. 2019, č. j. KRPS-327548/ČJ-2019-010025, podle něhož je možné, aby stěžovatel vycestoval zpět do Pákistánu. Podle tohoto závazného stanoviska nehrozí stěžovateli vážná újma uložením či vykonáním trestu smrti ani vážná újma spočívající v nelidském či ponižujícím zacházení. Podle Ministerstva vnitra vnitřní ozbrojený konflikt nepůsobí na celém území státu, vláda nijak neomezuje právo cestovat v rámci země. Stěžovatel proto mohl využít varianty vnitřního přesídlení. Výhružky smrti hrozily ze strany soukromé osoby, přičemž v Pákistánu lze využít prostředků právní ochrany. Stěžovatel ani neuvedl, že by měl problémy s tamními státními orgány. Stěžovatel nesdělil, zda se na ně pokusil v souvislosti s výhružkami obrátit. Při první možné příležitosti ani nepožádal o mezinárodní ochranu. Vyhoštění stěžovatele nebude v rozporu s mezinárodními závazky České republiky a nezapříčiní ani nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života, jelikož se svou rodinou může společně žít v místě, kde bude jejich pobyt legální, a to například v zemi jejich původu.

[16] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že z výše uvedených skutečností je patrné, že v době vydání napadeného rozhodnutí nebyly dány žádné okolnosti, které by byly překážkou správního vyhoštění stěžovatele. V kontextu judikatury Nejvyššího správního soudu se žalovaná možnými překážkami správního vyhoštění v napadeném rozhodnutí (str. 3, 5 a 6) zabývala. S odkazem na závazné stanovisko ministerstva vnitra uvedla, že existuje reálný předpoklad realizace výkonu stěžovatelova vyhoštění. Nic z uvedených tvrzení nenasvědčuje tomu, že výkon vyhoštění nebude moci být realizován. Žádné další okolnosti nebyly dosud zjištěny. Vyhoštění nebude mít dopad do jeho rodinných a soukromých poměrů, jelikož celá jeho rodina žije v Pákistánu. Hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy nebyla zjištěna. Žalovaná řádně předběžně posoudila okolnosti, jež by potenciálně mohly tvořit překážky správního vyhoštění, které jí v době rozhodování o zajištění byly známy a které vyšly najevo. Správně učinila úsudek, že správní vyhoštění bude případně možné. Související závěr krajského soudu je tedy zákonný.

[17] Pokud stěžovatel namítá, že se žalovaná nezabývala konkrétními skutečnostmi ohledně obav z újmy ze strany třetích osob, ztotožňuje se Nejvyšší správní soud se závěrem krajského soudu, že žalovaná se zevrubně věnovala posouzení možnosti využít v Pákistánu prostředků právní ochrany a správně poukázala na to, že stěžovatel mohl k urovnání majetkového sporu s příbuzným a ke zmírnění obav o svou bezpečnost primárně použít finanční prostředky, jimiž disponoval, kdyby se nerozhodl je vynaložit na nelegální cestu do Německa.

[18] Žalovaná i krajský soud tedy správně a dostatečně posoudily konkrétní tvrzení stěžovatele ohledně hrozeb jemu adresovaných, tj. existenci překážek vyhoštění.

I. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[20] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, nevznikly jí však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se jí tudíž nepřiznává.

[21] Žalobci byl usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2019, č. j. 45 A 20/2019 – 17, ustanoven zástupce. Odměnu za zastupování v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s., věta první za středníkem). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna v řízení o kasační stížnosti za dva úkony právní služby (spočívající ve vyhotovení návrhu ve věci samé - kasační stížnosti a další poradě s klientem přesahující jednu hodinu) [§ 11 odst. 1 písm. c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“)]. Za tyto úkony mu náleží odměna ve výši 6 200 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 600 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 6 800 Kč. Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se mu přiznaná odměna zvyšuje o 21 % čítajících výši této daně na konečných 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku na účet, který uvedl ve svém podání.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2020

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu